

Sekundær undersøgelse.
Samling af partnernes rapporter
Includeme⁺

www.includememedia.eu

This work is licensed under

Creative Commons
Attribution-NonCommercial-
ShareAlike 4.0 International

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

* Bemærk: For at reducere affald bedes du udskrive dette dokument i gråtoner eller sort-hvid i stedet for i farver. Udskriv venligst på begge sider af papiret (duplex), og hvis muligt, udskriv flere dias eller sider på én side.

Co-funded by
the European Union

Finansieret af Den Europæiske Union. De udtrykte synspunkter og meninger er dog udelukkende forfatternes og afspejler ikke nødvendigvis Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Uddannelses- og Kulturagentur (EACEA) synspunkter. Hverken Den Europæiske Union eller EACEA kan holdes ansvarlig for deH!!!

Indhold

1. Indledning	3
2. Metodologi	4
3. Hvad er inkluderende medier	6
4. Respektfuld sameksistens og hadefuld tale	9
5. Social inklusion gennem digitale medier	15
6. Erfaringer, udfordringer og muligheder	23
7. Konklusioner om digital inklusion for sårbare samfundsgrupper, migranter og flygtninge	26
8. Afsluttende forslag vedrørende arbejdet med kompetencer og færdigheder	28

01

Indledning

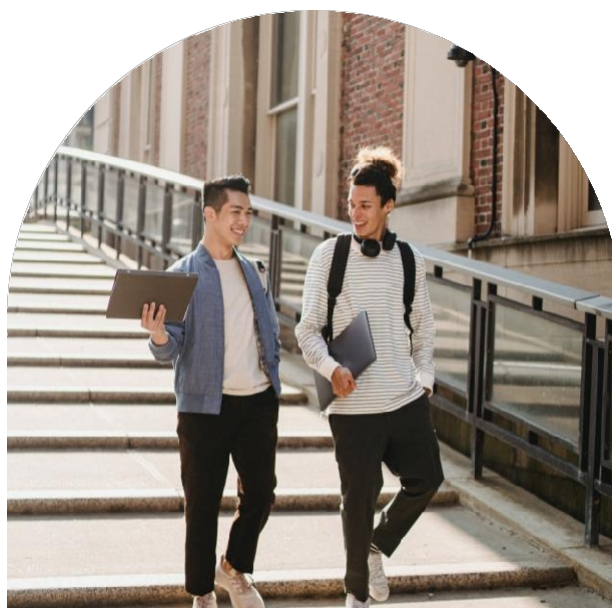
INCLUDE ME+ bruger inklusion gennem mægling til at udvikle et nyt uddannelsesprogram og styrke undervisere ved højere uddannelsesinstitutioner, udbydere af digitale medier, civilsamfundsorganisationer og studerende, så de kan blive ansvarlige og aktive samarbejdspartnere i udformningen af de digitale mediers fremtid, således at disse bidrager til inklusion, deltagelse og fredsopbygning i hele Europa.

Denne rapport er en del af WP2, der fokuserer på at identificere de mest afgørende elementer, der er involveret i den digitale inklusion af sårbare grupper. Målet er at samle de vigtigste elementer til diskussion og refleksion inden for rammerne af den komplekse proces med digital inklusion af grupper, der er i risiko for udstødelse, især flygtninge og migranter.

Identifikationen af disse elementer vil gøre det muligt at etablere et udgangspunkt for at levere nye ideer om indholdsskabelse, mens der arbejdes sammen med indholdsskabere og nøgleinstitutioner som videregående uddannelsesinstitutioner og civilsamfundsorganisationer.

Resultaterne af denne rapport vil danne grundlaget for IncludeMe+-uddannelsesprogrammet. Denne rapport er en sammenstilling af de vigtigste resultater fra rapporten med fokus på den europæiske kontekst og 7 nationale rapporter

(Danmark, Finland, Tyskland, Irland, Spanien, Tyrkiet, Ukraine), som er udarbejdet af IncludeMe+-projektpartnerne som led i en desk research, der blev gennemført mellem maj og december 2024.

02

Metodologi

Til udarbejdelsen af denne undersøgelse om digitale medier og inklusion har projektpartnerne anvendt en kvalitativ metodisk tilgang, der kombinerer en litteraturgennemgang med dybdegående interviews med eksperter på området. Denne tilgang har til formål at sikre en omfattende analyse, der både giver et overblik over den aktuelle situation og en detaljeret tilgang baseret på eksperternes specialviden på området.

Litteraturgennemgang

Først blev der gennemført en systematisk litteraturgennemgang med det formål at forstå den aktuelle forskningsstatus inden for digitale medier og inklusion i syv lande, i alfabetisk rækkefølge: Danmark, Finland, Tyskland, Irland, Spanien, Tyrkiet og Ukraine. Der er også inkluderet en rapport om den bredere europæiske kontekst.

Denne proces foregik i flere faser:

- Søgning og indsamling af kilder: Akademiske databaser, institutionelle og politiske dokumenter, undersøgelser foretaget af offentlige myndigheder og uafhængige organer, rapporter

- Der blev konsulteret NGO'er med speciale i digitale rettigheder og medier samt videnskabelige publikationer i faglige tidsskrifter.
- Udvælgelse og klassificering: Der blev fastlagt inklusions- og eksklusionskriterier for at udvælge de mest relevante undersøgelser, hvor der blev prioriteret dem, der specifikt omhandlede emnet digitale medier samt spørgsmål vedrørende repræsentation og deltagelse af grupper, der er i risiko for udstødelse.
- Analyse og syntese af information: Der blev foretaget en kritisk og sammenlignende gennemlæsning af de udvalgte kilder med henblik på at identificere centrale tendenser, udfordringer og muligheder i forbindelse med digital inklusion. Resultaterne blev organiseret i tematiske kategorier for at lette analysen og diskussionen.

Dybdegående interviews

For at supplere resultaterne af litteraturgennemgangen og berige forskningen med ekspertperspektiver blev der gennemført semistrukturerede interviews

Metodologi

gennemført med tre eksperter inden for digital kommunikation og social inklusion.

De semistrukturerede interviews var udformet med henblik på at udforske deltagernes opfattelser, erfaringer og analyser i relation til

inklusion af grupper, der er i risiko for udstødelse, i digitale medier. Emner som hindringer for adgang til information, disse gruppers repræsentation i den digitale sfære og initiativer, der søger at fremme deres aktive deltagelse, blev behandlet.

Datatriangulering og analyse

Kombinationen af disse to metodologiske strategier – litteraturgennemgang og dybdegående interviews – muliggjorde en triangulering af data, der styrker undersøgelsens validitet og pålidelighed. Oplysningerne fra litteraturgennemgangen tjente som grundlag for at sætte de interviewede eksperters meninger og erfaringer i kontekst og sammenligne dem, hvilket gjorde det muligt at identificere konvergenser, divergenser og nye refleksionslinjer.

Denne omfattende tilgang giver ikke kun en opdateret diagnose af inklusion i digitale medier, men leverer også værdifulde input til udviklingen af strategier og politikker, der fremmer en mere retfærdig repræsentation af underrepræsenterede grupper i det digitale miljø.

For at afstemme de forskellige partners tilgange blev der afholdt en workshop med det formål at specificere indhold og tilgange samt en fælles rapportstruktur. Den nationale rapportstruktur, som denne samling vil følge, består af:

1. Hvad er inkluderende digitale medier?

- Definition og omfang i henhold til nationale data (eksperter, artikler osv.)
- Digitale mediers rolle i fremme af mangfoldighed og inklusion

2. Respektfuld sameksistens i digitale medier

- Fremme af respektfuld interaktion online
- Håndtering af had taler og chikane
- Opbygning af digitale fællesskaber Baseret på gensidig respekt

3. Social inklusion gennem digitale medier

- Digital kløft og social ulighed
- Tilgængeligt design og principper for universelt design
- Styrkelse af marginaliserede samfund gennem digitale platforme

4. Erfaringer, udfordringer og muligheder

- Initiativer på nationalt plan. Erfaringer og virkninger. Erfaringer
- Fremtidige tendenser og retninger
- Erfaringer og succesfaktorer

5. Konklusion

- Sammenfatning af de vigtigste resultater
- Implikationer for PAR

Partnerne udarbejdede den sekundære analyse ved at tilpasse den til den geografiske og tematiske kontekst.

Denne rapport er en systematisering af dataene og de vigtigste diskussionselementer fra rapporterne om den nationale og europæiske kontekst.

03

Hvad er inkluderende medier?

3.1. Forudgående digital inklusion og intersektionel diskrimination **begreber: og intersektionel**

Inden vi introducerer definitioner af inkluderende digitale medier og de digitale mediers potentiale med hensyn til inklusion, er det vigtigt at behandle begrebet digital inklusion.

Hvad er digital inklusion

FN definerer digital inklusion som "retfærdig, meningsfuld og sikker adgang til brug, ledelse og design af digitale teknologier, tjenester og tilknyttede muligheder for alle, overalt.

I denne henseende anerkender Den Europæiske Erklæring om Digitale Rettigheder og Principper for det Digitale Årti, Kapitel II – Solidaritet og Inklusion

, at: "Teknologi bør bruges til at bringe mennesker sammen, ikke til at splitte dem. Den digitale transformation bør bidrage til et retfærdigt og inkluderende samfund og en retfærdig og inkluderende økonomi og bør komme alle mennesker til gode. Den bør komme alle til gode, opnå ligestilling mellem kønnene og omfatte især ældre, mennesker, der bor i landdistrikter, personer med handicap eller marginaliserede, sårbare eller rettighedsløse mennesker og dem, der handler på deres vegne. Den bør også fremme kulturel og sproglig mangfoldighed".¹

1. Europæisk erklæring om digitale rettigheder og principper for det digitale årti [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123(01))

Hvad er inkluderende medier?

Det er vigtigt at nævne, at nogle af de konsulterede publikationer og de interviewede eksperter introducerede et nøgleelement i digital inklusion, som ikke eksplicit nævnes i nogen af de tidligere definitioner, og som er afgørende for udviklingen af strategier, der har til formål at fremme digital inklusion. Dette nøgleelement er intersektionalitet. Litteraturen og eksperterne påpegede, at mønstre af diskrimination og ulighed, der forekommer i den fysiske sfære, reproduceres og gentages i det virtuelle rum: "Der er diskrimination, racisme og chikane på sociale netværk, fordi de er et spejlbillede af det, vi oplever som samfund. Den virtuelle verden bliver et spejl, en afspejling, af den fysiske verden". På denne måde forstås det, at overlappningen af ulighedssituationer (intersektionalitet) forhindrer udøvelsen af en sund "mediediet", og dette giver mulighed for at reflektere over det rum, hvor hver person (afhængigt af deres privilegier/akkumulering af uligheder) får adgang til, producerer, forbruger indhold og interagerer i den digitale sfære.

Hvad er intersektionel diskrimination

Udtrykket intersektionel diskrimination defineres af Europarådet² som "afspejler den opfattelse, at samspillet mellem to eller flere diskrimineringsgrunde kan medføre en ulempe, der er kvalitativt forskellig fra virkningen af disse grunde hver for sig. Det adskiller sig fra "multipel diskrimination", som er et overordnet begreb for alle tilfælde af diskrimination på flere grunde: intersektionel diskrimination indebærer, at samspillet mellem grundene er synergistisk i

"natur". Alder, køn, hudfarve, indkomst, religion, seksuel orientering ... kan være faktorer, der, når de kombineres, kan føre til diskriminerende handlinger. For eksempel hadefuldt tale rettet mod homoseksuelle sorte kvinder.

3.2. Definitioner af inkluderende digitale medier

De nationale rapporter afspejler den rigdom og mangfoldighed, der kendetegner forståelsen af fænomener relateret til digitale medier og inklusion. Dette gælder også selve definitionen af inkluderende digitale medier. Der er både ligheder og forskelle i definitionerne.

Fælles elementer omfatter:

- Tilgængelighed for alle: Alle tre definitioner lægger vægt på at sikre, at digitale medier er tilgængelige for alle, uanset evner eller baggrund.
- Mangfoldighed og inklusion: Hver definition fremhæver behovet for at repræsentere marginaliserede eller underrepræsenterede grupper og sikre ligelig deltagelse.
- Fjernelse af barrierer: De anerkender alle vigtigheden af at fjerne hindringer – hvad enten de er teknologiske, samfundsmæssige eller systemiske – for at fremme et inkluderende digitalt miljø.
- Fremme af mangfoldige perspektiver: Definitionerne understreger behovet for, at digitalt indhold afspejler en bred vifte af stemmer, herunder minoriteter.

² Rådet for Europa <https://www.coe.int/en/web/committee-antidiscrimination-diversity-inclusion/intersectional-discrimination>

Hvad er inkluderende medier?

Blandt forskellene:

- Nogle definitioner fokuserer på den digitale transformation og den rolle, som eksperter og forskere spiller i arbejdet for inklusion. Selvom tilgængelighed nævnes, er fokus bredere og fremhæver behovet for mangfoldige perspektiver i digitale miljøer.
- Andre definitioner peger på vigtigheden af nationale politiske rammer, som aktivt former inklusionen i public service-radio og -tv.
- Andre definitioner giver en mere detaljeret og omfattende tilgang, der eksplicit adresserer teknologiske barrierer, socioøkonomisk inklusion og undgåelse af stereotyper. Det går ud over repræsentation og understreger integrationen af mangfoldighed i alle aspekter af digitale medier samt tilskynder til aktiv deltagelse fra marginaliserede samfund.

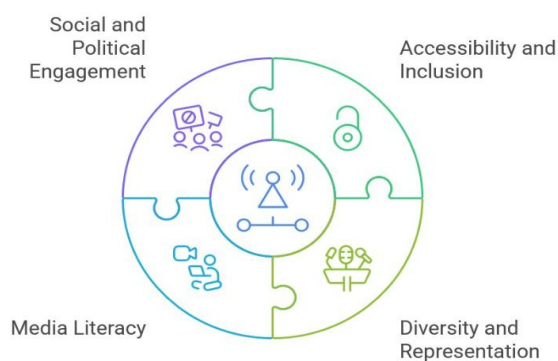
I denne rapport defineres karakteristikaene ved inkluderende digitale medier som følger: Inkluderende digitale medier er digitale platforme, værktøjer og indhold, der er designet til at sikre lige adgang til information og deltagelse for alle mennesker, uanset evner, identitet, etnicitet, køn, alder eller socioøkonomisk status. De er baseret på fjernelsen af teknologiske og sociale barrierer, hvilket sikrer, at digitale miljøer er tilgængelige, mangfoldige og repræsentative for alle samfundsgrupper.

Disse medier bør ikke blot afspejle mangfoldighed, men aktivt integrere den i deres design, produktion og formidling, idet de fremmer lighed, repræsentation af grupper, der er i risiko for udstødelse, og respekt for mangfoldige perspektiver. De bør også understøttes af lovgivningsmæssige rammer og politikker, der fremmer inklusion i det digitale økosystem, idet de fremmer praksis, der mindsker den digitale kløft og undgår reproduktion af stereotyper, fordomme og uligheder.

I sidste ende søger inkluderende digitale medier at skabe et tilgængeligt, deltagende og retfærdigt digitalt miljø, hvor alle mennesker kan udtrykke sig, bidrage og drage fuld nytte af det.

3.3. Digitale mediers rolle i fremme af mangfoldighed og inklusion

Role of digital media in promoting inclusion. Common topics

Der er fælles temaer på tværs af landerapporterne:

1. Tilgængelighed og digital inklusion
 - Der lægges vægt på behovet for tilgængelighed til digitale platforme, så det sikres, at alle individer kan deltage ikke kun som forbrugere, men også som skabere af indhold. Der er en sammenhæng mellem de digitale mediers rolle i fremme af borgerengagement og uddannelse.
2. Mangfoldighed og repræsentation
 - Fokus på at øge repræsentationen af marginaliserede grupper i digitale medier.
 - Mediernes rolle i udformningen af sociale og kulturelle perspektiver.

Hvad er inkluderende medier?

3. Digital kompetence og kritisk tænkning

- Prioritering af investering i og udvikling af digitale kompetencer for effektivt at kunne navigere i online-rum.
- Risici som algoritmedrevet personalisering af indhold og brug af desinformation, der kan forstærke fordomme, forudindtagelser og stereotyper.

4. Digitale mediers rolle i socialt og politisk engagement

- Identifikation af de digitale mediers potentiale til at fremme dialog, politisk aktivisme og bevidsthed om sociale spørgsmål.

Nedenstående tabel viser de vigtigste karakteristika og det potentiale, digitale medier har med hensyn til inklusion for hvert af de analyserede lande

Land	Vigtigste karakteristika	Potentiale
Spanien	Øjeblikkelig adgang til information, interaktivitet med publikum, personalisering af indhold, risiko for desinformation og falske nyheder, demokratisering af medierne og nye formater (podcasts, streaming).	Stort potentiale for uafhængige digitale medier og publikumsdeltagelse, men der er risici som misinformation, polarisering og digital fragmentering.
Den Europæiske Union (EU)	Digitale værktøjer kan fremme sociale bevægelser, aktiviteter, mægling, fredsopbygning og aktivisme, men medfører også risiko for desinformation.	Kan være et kraftfuldt redskab til at fremme mangfoldighed, inklusion og varig fred, borgerinddragelse og konfliktløsning, men det digitale økosystem kan også sprede desinformation og falske nyheder.
Tyskland	Medierne spiller en central rolle i udformningen af meninger, den politiske diskurs og den kulturelle forståelse.	Kan være en drivkraft for demokratisk deltagelse og inklusion, hvis forskellige perspektiver er tilstrækkeligt repræsenteret.
Tyrkiet	Digitale platforme kan fremme repræsentation, kulturel dialog og oplysning om inklusivitet.	Potentiale til at forbinde forskellige etniske og sociale grupper, styrke mindretalsrettigheder og tilbyde tilgængelig digital uddannelse.
Danmark	Digitale medier i Danmark fungerer som en platform til at fremme mangfoldighed og inklusion ved at forstærke stemmer fra underrepræsenterede grupper	En stærk mediepolitik sikrer inklusion og social samhørighed gennem mangfoldig fortælling.
Irland	Digital kompetencer programmer for marginaliserede samfund; fokus på digital tilgængelighed.	Forbedring af digitale færdigheder kan mindske ulighed og fremme økonomisk inklusion.
Finland	Digital medier er et værktøj til uddannelse, kritisk tænkning, og samfundsengagement.	Et veludviklet medielandskab kan fremme oplyste borgere og social samhørighed.

Hvad er inkluderende medier?

De forskellige rapporter viser de mange perspektiver og tilgange til sociale medier som et kraftfuldt redskab til at fremme mangfoldighed og inklusion. Den fælles udfordring på tværs af dem er fortsat balancen mellem tilgængelighed, mangfoldighed og reduktion af risikoen for at forstærke sociale og økonomiske uligheder/stereotyper, misinformation og polarisering.

4.1. Fremme af respektfuld interaktion online

Den europæiske kontekst og de nationale rapporter viser landenes erfaringer med at fremme respekt og inklusion i digitale medier. De vigtigste elementer, der er identificeret på tværs af disse rapporter, omfatter lovgivningsmæssige rammer, uddannelse og digital kompetence, indsatser for social inklusion, digitalt engagement i lokalsamfundene samt virkningen af hadefulde tale og chikane online.

Fælles elementer på tværs af landene

1. Retslige og lovgivningsmæssige rammer
 - Alle rapporter viser, at der findes en juridisk ramme eller juridiske mekanismer til at håndtere hadefulde tale og sikre ansvarlighed for adfærd på internettet. På europæisk plan har EU indført lovgivning såsom loven om digitale tjenester (DSA), direktivet om virksomheders due diligence i forhold til bæredygtighed og AI-loven, som pålægger onlineplatforme og virksomheder ansvaret for at afbøde og forebygge hadefulde tale på internettet.

På nationalt plan omhandler alle

straffelove omhandler hadefuld tale.

- Ligeledes identificerer alle rapporter udfordringerne ved håndhævelsen af reglerne. Det er et faktum, at hadefuld tale ofte spredes næsten frit på grund af manglende overvågning, manglende brug af særlige værktøjer til at identificere og fjerne skadeligt indhold samt anonymitet. Det er særdeles bekymrende, at hadefuld tale og andre former for diskrimination i det digitale rum er stigende, og at chikane på nettet findes og fortsætter. En chikane på nettet , der rammer mennesker uforholdsmæssigt hårdt på grund af deres køn, hudfarve, seksuelle orientering, religion osv. På den anden side er det interessant at bemærke debatten mellem ytringsfrihed og regulering af skadelig tale, der finder sted i Den Europæiske Union eller Tyrkiet.

Respektfuld sameksistens på sociale medier og hadefuldt tale

- Nogle identificerede strategier til at tackle hadefuldt tale, misinformation osv. omfatter brugen af venlige påmindelser om diskussion ; anerkendelse af negativ kritik samt faktabaserede afklaringer med respektfuld tone, oprigtighed og ærlighed i kommunikationen fra moderatører til offentligheden.

2. Uddannelse og digital kompetence som en søjle for respektfuldt onlineengagement

- Rapporterne lægger vægt på undervisning i digitalt medborgerskab med det formål at fremme ansvarligt digitalt engagement og bekæmpe misinformation. Finland og Danmark er banebrydende, når det gælder om at integrere mediekendskab i deres uddannelsespolitik. Ikke desto mindre har indførelsen af disse foranstaltninger ikke stoppet forekomsten af hadefuldt tale eller digital chikane, da

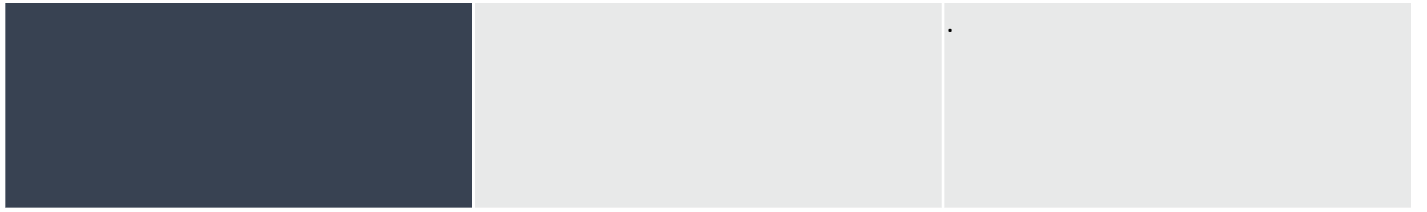
1. Digitale medier, social inklusion og marginaliserede samfund

- Digitale mediers centrale rolle i at forstærke marginaliserede stemmer, samtidig med at man anerkender risikoen for at forstærke uligheder. Det er et ambivalent fænomen, hvor juridisk ansvarlighed fra digitale platforme, samfundsengagement, digital kompetence, den digitale kløft og indholdsskabernes aktive engagement er nøglefaktorer.

De digitale mediers potentiale med hensyn til kulturdiplomati og civil dialog fremhæves ligeledes. Der er positive resultater ved at anvende digitale platforme til at fremme sameksistens mellem etniske og religiøse grupper. Imidlertid anerkender alle rapporter eksistensen af en digital kløft, der især påvirker sårbare grupper.

Landespecifikke karakteristika og centrale udfordringer

Land	Vigtigste fokusområder	Vigtigste udfordringer
Den Europæiske Union (EU)	Lovgivningsmæssige rammer til regulering af hadefuldt tale og fremme af respekt på nettet.	Anonymitet på nettet fremmer intolerance og tilskyndelse til vold. Håndhævelse af regler og afvejning af ytringsfrihed og hate speech er fortsat en udfordring.
Tyskland	Fokus på klar kommunikation for at forhindre misforståelser og fremme empati.	Behov for en bredere samfundsmæssigt engagement i en respektfuld digital diskurs.
Tyrkiet	Fremmer civil dialog og kulturel diplomati gennem digitale platforme. Indfører undervisning i digitalt medborgerskab.	Det er fortsat en udfordring at finde en balance mellem ytringsfrihed og regulering af hadefuldt tale. Øget samarbejde mellem regeringen og NGO'er for at følge tendenser inden for hadefuldt tale
Finland	Love og politikker støtter social inklusion og demokrati i digitale rum. Strategier mod hadefuldt tale	Hate speech mod journalister er stigende, og det er vanskeligt at indlede retsforfølgning. Udvidelse af kunstbaserede modfortællinger for at imødegå hate

Respektfuld sameksistens på sociale medier og had

Landespecifikke karakteristika og centrale udfordringer

Danmark	Digital Dannelse integrerer undervisning i respektfuld onlineadfærd.	Løbende indsats for at øge effektivitet i bekæmpelsen af chikane på nettet.
Spanien	Beskyttelse af digitale rettigheder og bekæmpelse af misinformation. Digitale medier som et redskab til inklusion og mangfoldighed; vigtigheden af medieliteratur mediekendskab.	Digitale platforme kan forstærke fordomme og uligheder. Fremme af ansvarlige digitale influencere for at modvirke hadfortællinger
Irland	Programmer for digital inklusion har til formål at mindske den digitale kløft for marginaliserede samfund.	Anonymitet på nettet øger risikoen for racisme og fremmedhad. Marginaliserede grupper kæmper med digital adgang og kompetence. Forskelle i sprog og kulturelle normer komplicerer identificeringen og reguleringen af skadelig adfærd

Effektive strategier til fremme af respektfuld digital sameksistens kræver en holistisk tilgang, hvor uddannelse, offentlige politikker og støtte fra offentlige forvaltninger eller samfundsengagement (med aktiv deltagelse og bidrag fra dem, der befinder sig i en sårbar situation) spiller en central rolle. På den anden side skal ytringsfriheden afvejes mod ansvar (fra platforme og enkeltpersoner), samtidig med at den digitale kompetence forbedres, så folk bliver i stand til kritisk at analysere de oplysninger, de konsulterer og/eller skaber, samt at håndtere online-interaktioner.

4.2. Opbygning af digitale fællesskaber baseret på gensidig respekt. Styrkelse af marginaliserede samfund gennem digitale platforme

I nationale rapporter er der peget på en række tiltag, der er udviklet med henblik på at fremme inkluderende, respektfulde og lærerige digitale miljøer. De forskellige lande bygger på specifikke offentlige politikker, hvoraf nogle er knyttet til strategier for at overvinde den digitale kløft, og tværgående samarbejde mellem forskellige offentlige, private og lokalsamfundsbaseerede organisationer er afgørende for opbygningen af

digitale, lokalsamfundsbaseerede erfaringer. Eksempler på disse erfaringer er:

Inklusion og respekt:

- Danmark fremmer inklusion gennem platforme som Mødrehjælpen og Børns Vilkår, der skaber støttende digitale rum for sårbare samfundsgrupper og børn.
- Irland lægger vægt på digitalt medborgerskab og opfordrer til gensidig respekt i online fællesskaber.
- Spanien støtter modererede diskussionsrum og uddannelse af indholdsskabere for at forhindre stereotyper.
- I Tyskland er kvarterrelaterede digitale platforme og sociale medier opstået som mangfoldige, stadigt skiftende rum til at skabe forbindelser. Disse platforme giver enkeltpersoner mulighed for at skabe kontakt, dele information og deltage i lokale initiativer, hvilket ofte bygger bro mellem forskellige sociale grupper og skaber følelse af fællesskab.

Respektfuld sameksistens på sociale medier og hadefulde tale

- Kampagnen #ATodoColor blev lanceret for at bekæmpe hadefulde tale rettet mod migranter og andre marginaliserede grupper i digitale medier. I erkendelse af de unges centrale rolle giver kampagnen dem mulighed for ikke blot at forbruge indhold, men også at blive skabere af budskaber, der taler for tolerance, lighed og respekt.

Digital Uddannelse og faglig udvikling:

- Tysklands "UndiMeS"-program tilbyder fleksibel og modulopbygget digital uddannelse til undervisere, der kombinerer mikro-læringsenheder med et praksisfællesskab, hvilket styrker deres evne til at engagere sig med eleverne i den digitale tidsalder.
- Tyrkiets BTK og samarbejder med uddannelsesinstitutioner tilbyder struktureret uddannelse i online-etikette, sikkerhed og

etisk digital adfærd.

- Digital4All fokuserer på at styrke universiteternes kapacitet til at designe og levere inkluderende digitale læringsoplevelser.

Onlinesikkerhed og bevidsthed:

- Tyrkiet integrerer undervisning i digital etik i nationale programmer og universitetsuddannelser.
- Spanien og Irland slår til lyd for ansvarlig onlineadfærd gennem strukturerede diskussioner og initiativer.
- Børns Vilkår fokuserer på at skabe sikre rum for børn online og fremme udviklingen af respektfulde og inkluderende digitale rum.

05

Social inklusion gennem digitale medier

5.1. Det digitale kløft og uligheder

Den digitale kløft er fortsat en betydelig udfordring i forskellige europæiske lande, hvilket påvirker forskellige sociale grupper og geografiske områder, især landdistrikter.

Ifølge UNESCO-rapporten "Digital inklusion for lavtuddannede og personer med lavt læse- og skrivefærdighedsniveau. En oversigtsundersøgelse"³ "De største hindringer for øget digital inklusion er:

- mangel på infrastruktur
- lave indkomster og manglende økonomisk overkommelighed
- mangel på digitale kompetencer og færdigheder (mangel på grundlæggende læse- og skrivefærdigheder samt digital kompetence)
- mangel på incitament til at bruge digitale værktøjer, hvilket kaldes manglende tilegnelse af internettet. Dette kan være resultatet af manglende kulturel og social accept af internetbrug, manglende bevidsthed om og forståelse af internettet eller manglende opfattelse af onlineindhold som attraktivt.

Ulig adgang til teknologi fastholder udelukkelsen af visse grupper. Denne ulighed i adgang til og brug af informations- og kommunikationsteknologier begrænser deres fulde deltagelse i det digitale samfund.

3 Zelezny-Green, R, Vosloo, S, Conole, G & Curran, S (red.) 2018, *A landscape review: digital inclusion for low-skilled and low-literate people*, UNESCO, Paris, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000261791>

Sociale netværk og social kapital har stor indflydelse på digital inklusion

Social inklusion gennem digitale medier

Der identificeres tre typer digitale kløfter:

- Den første digitale kløft fokuserer på adgangen til teknologi. Adgangen til teknologi er betinget af den socioøkonomiske situation for mennesker i samfundet. I denne forstand gælder det, at jo dårligere den socioøkonomiske situation er, desto større er vanskelighederne med at få adgang til teknologi og den infrastruktur, der er nødvendig for at bruge den: adgang til en computer, adgang til internetforbindelse, kvaliteten af det teknologiske udstyr eller vedligeholdelse af teknologien.
- Den anden digitale kløft er relateret til "holdninger til teknologi, motivation for at bruge den eller opfattede vanskeligheder eller nytte".
- Den tredje digitale kløft vedrører tilegnelsen af teknologi, brugen heraf og de "ulige muligheder for, at mennesker kan drage fordel af nye teknologier".

EU har udarbejdet en specifik strategisk ramme for at imødegå den digitale kløft. Europa-Parlamentet anerkendte i sin beslutning af 13. december 2022 om den digitale kløft de sociale forskelle, som digitaliseringen skaber, understregede behovet for at tackle den digitale kløft og den økonomiske udstødelse af sårbare sociale grupper, så den digitale omstilling ikke efterlader nogen i støvet, især dem, der er mest udsat for at mangle de digitale færdigheder, de har brug for til at udnytte potentialet i digitaliseringen af offentlige og private tjenester fuldt ud, for derved at muliggøre inklusion af alle borgere i det digitale samfund, uanset deres indkomst, sociale situation, geografiske placering, helbred eller alder. Inden for disse rammer lancerede EU [strategien "Det digitale årti 2030"](#) og den [europæiske erklæring om digitale rettigheder og principper](#), der fastslår EU's forpligtelse til "en sikker og bæredygtig digital omstilling, der sætter mennesket i centrum, i

overensstemmelse med EU's kerneværdier og grundlæggende rettigheder".

Inden for disse rammer anerkender landerapporterne eksistensen og udbredelsen af en digital kløft blandt sårbare grupper, såsom migranter og flygtninge med lav socioøkonomisk status. Den digitale kløft blandt migranter og flygtninge er præget af intersektionel diskrimination, hvilket betyder en kombination af faktorer såsom køn, alder, socioøkonomisk status, uddannelsesniveau, sprogkundskaber, digital kompetence, sociale netværk eller social kapital, som alle påvirker deres adgang til, brug af og tilegnelse af digitale teknologier. Køn spiller en afgørende rolle, da kvindelige migranter og flygtninge ofte står over for yderligere barrierer på grund af kulturelle normer, familieansvar og begrænset økonomisk uafhængighed, hvilket begrænser deres eksponering for og tillid til brugen af digitale værktøjer. Alder har også indflydelse på digital inklusion, idet yngre migranter generelt er mere fortrolige med teknologi, mens ældre personer kan have svært ved det på grund af manglende tidligere digital erfaring og læringsmuligheder.

Socioøkonomisk status er en afgørende faktor, da migranter med lavere indkomster ofte mangler adgang til pålidelige internetforbindelser og undervisning i digitale færdigheder, hvilket begrænser deres evne til at få det maksimale udbytte af internettet og de ressourcer, der findes der. Uddannelsesniveaulet har yderligere indflydelse på de digitale færdigheder. Personer med en videregående uddannelse har større sandsynlighed for hurtigt at tilpasse sig digitale miljøer, mens personer med begrænset skolegang kan have svært ved at navigere på internettet, især hvis de oplever sprogbarrierer.

Social inklusion gennem digitale medier

Sociale netværk og social kapital har stor indflydelse på digital inklusion. Stærke sociale bånd hjælper migranter med at få støtte til at tilegne sig digitale færdigheder og få adgang til online-muligheder, mens personer med begrænsede netværk kan have svært ved at integrere sig digitalt, hvilket forstærker den sociale og økonomiske udstødelse. Sociale medieplatforme kan fungere som vigtige redskaber til kommunikation, jobsøgning og adgang til vigtige tjenester, men ulige adgang til disse netværk fordyber den digitale kløft yderligere.

I sidste ende er det krydsfeltet mellem disse faktorer (intersektionel diskrimination), der afgør, hvordan migranter og flygtninge kan engagere sig i den digitale verden. Uden målrettede politikker til at bygge bro over denne kløft risikerer de at blive yderligere marginaliseret, hvilket begrænser deres adgang til uddannelse, beskæftigelse og vigtige offentlige tjenester. Omfattende strategier for digital inklusion, der adresserer disse uligheder, er afgørende for at sikre deres fulde deltagelse i samfundet.

Nationale rapporter viser, at landene har implementeret forskellige politikker og tilgange til at tackle den digitale kløft med fokus på adgang til internetforbindelser og udstyr, forbedring af digitale færdigheder og fremme af digitalt engagement. I Danmark påvirker den digitale kløft trods landets avancerede digitale infrastruktur stadig ældre befolkningsgrupper og personer med lavere socioøkonomisk status. Telecentre Danmark spiller en afgørende rolle i at bygge bro over denne kløft ved at tilbyde undervisning i digitale færdigheder og adgang til teknologi for underprivilegerede grupper. Finland udnytter digitale medier til at fremme social inklusion ved at tilbyde platforme til uddannelse, kommunikation og borgerengagement. De digitale uligheder består dog, idet forskelle i adgang, færdigheder og holdninger til teknologi fortsat forværrer social udstødelse, hvilket understreger behovet for initiativer, der forbedrer de digitale færdigheder og sikrer lige adgang til ressourcer.

Ukraine står over for betydelige udfordringer i landdistrikterne og blandt ældre, hvor begrænset adgang til højhastighedsinternet og digitale enheder

begrænser deltagelsen i den digitale økonomi og samfundet. I Tyskland udgør Digitalpagt for Skoler fra 2019 et vigtigt skridt i retning af at forbedre den digitale infrastruktur i uddannelsessektoren ved at yde finansiering og støtte til at opgradere teknologien i skolerne for at bygge bro over den digitale kløft blandt eleverne. I Spanien afspejles sociale uligheder i den fysiske verden i den digitale verden, hvilket fører til det, der er blevet beskrevet som "digital lagdeling", som især rammer migranter og flygtninge, der står over for økonomiske vanskeligheder. Sprogbarrierer, manglende digitale færdigheder og begrænset adgang til enheder og internetforbindelse gør integration og adgang til vigtige tjenester vanskeligere for disse grupper.

Irlands nationale digitale strategi adresserer flere aspekter af den digitale kløft ved at sikre adgang til bredbånd og højhastighedsinternet for lavindkomst- og landdistriktssamfund, samtidig med at der tilbydes undervisning i digitale færdigheder gennem ordningen "Digital Skills for Citizens". Derudover gøres der en indsats for at bygge bro over kløften mellem digitale færdigheder og beskæftigelsesmuligheder, især for marginaliserede samfund. Tyrkiet har taget en proaktiv tilgang til at mindske digitale uligheder ved at udvide infrastrukturen, gennemføre programmer for digital kompetence, tilbyde inkluderende e-forvaltningstjenester og yde målrettet støtte til ugunstigt stillede grupper for at skabe et mere retfærdigt digitalt miljø.

En omfattende, tværgående tilgang inden for en tværsektoriel strategi er afgørende for at fremme digital inklusion blandt personer, der står over for digital eksklusion. Denne tilgang sikrer, at forskellige aktører i samfundet (offentlige forvaltninger, NGO'er, private organisationer, digitale platforme, sociale bevægelser, enkeltpersoner osv.) samarbejder om at bygge bro over den digitale kløft, overvinde reproduktionen af uligheder fra den fysiske verden og adressere ikke kun adgangen til teknologi, men også de færdigheder og den selvtillid, der er nødvendige for aktivt og effektivt at engagere sig i den digitale verden.

Social inklusion gennem digitale medier

Med hensyn til at fremme adgangen til teknologi og internettet vil det være afgørende for dem, der er i risiko for digital udstødelse, at reducere omkostningerne ved digitale enheder og internetforbindelser og samtidig udvide antallet af gratis adgangspunkter (f.eks. biblioteker). Med hensyn til fremme af digitale færdigheder skal uddannelsesprogrammer, workshops og uddannelsesinitiativer udformes, så de tager højde for forskellige sociale baggrunde og intersektionelle former for diskrimination, og sikrer, at sprogbarrierer ikke hindrer migranter og flygtninge i at tilegne sig væsentlige digitale kompetencer. Digitalt engagement og ejerskabsfølelse bør også styrkes ved at inddrage sårbare grupper i udformningen af digitale værktøjer, så deres behov og specifikke udfordringer imødekommes. Desuden er det afgørende at øge bevidstheden om fremmedhad og kvindehad i digitale rum, især i forbindelse med misinformation. At fremme modfortællinger og støtte alternative perspektiver kan udfordre eksisterende stereotyper og fordomme. Endelig kan fremme af marginaliserede gruppers deltagelse i digitale rum bidrage til at fremme en mere positiv og humaniseret repræsentation, hvilket fremmer empati, respekt og større social inklusion.

5.2. Principper for tilgængeligt design og universelt design

Den Europæiske Union har gennemført en række lovgivningsmæssige foranstaltninger for at sikre et inkluderende digitalt miljø. EU's direktiv om webtilgængelighed håndhæver tilgængelighedskrav til websteder og mobile applikationer i den offentlige sektor og sikrer ensartede standarder på tværs af medlemsstaterne. Direktivet om audiovisuelle medietjenester forbedrer tilgængeligheden i traditionelle og on-demand medietjenester, mens den europæiske

kodeks for elektronisk kommunikation forpligter tilsvarende tjenester og overkommelig adgang til specialudstyr for brugere med handicap. eIDAS-forordningen sikrer grænseoverskridende digitale transaktioner ved at sikre tilgængelighed i digitale identitetstjenester. Marrakesh-direktivet og -forordningen forbedrer adgangen til trykte materialer for personer med handicap, og den europæiske tilgængelighedslov fjerner barrierer for tilgængelige produkter og tjenester, herunder tilgængelighed på internettet og i operativsystemer. Digital tilgængelighed betyder, at webindhold såsom tekster, billeder, formularer, lyde osv. skal være tilgængeligt og forståeligt for så mange mennesker som muligt uden diskrimination.

Danmark er førende inden for tilgængeligt digitalt design ved at overholde retningslinjerne for tilgængelighed af webindhold (WCAG). Danske designere integrerer principper for universelt design, hvilket sikrer, at digitale produkter og tjenester imødekommer alle brugere, især personer med handicap. Disse initiativer styrker Danmarks engagement i digital inklusion.

Finland håndhæver den europæiske lov om tilgængelighed, som forpligter både den offentlige og den private sektor til at tilbyde tilgængelige digitale tjenester, herunder telekommunikation, e-handel og selvbetjeningsterminaler. Loven om levering af digitale tjenester sikrer, at offentlige digitale platforme er tilgængelige for alle brugere. Finlands nationale politikker lægger vægt på ligestilling, ikke-diskrimination og aktiv deltagelse for personer med handicap. Ministeriet for Sociale Anliggender og Sundhed fører tilsyn med lovgivningen om tilgængelighed og inddrager feedback fra interessenterne for at skabe et omfattende regelsæt.

Social inklusion gennem digitale medier

Tyskland prioriterer inkluderende digital uddannelse ved at anvende principperne for Universal Design for Learning på universiteterne, hvilket sikrer, at studerende med alle former for evner har lige adgang til digital uddannelse. Lærerne har brug for yderligere ressourcer til at skabe tilgængelige digitale materialer, hvilket fremmer et mere inkluderende læringsmiljø. Den bredere "Design for All"-tilgang fremmer udviklingen af teknologier, der imødekommer forskellige behov, hvilket forbedrer tilgængeligheden inden for digital uddannelse og medier.

Spanien lægger vægt på tilgængeligt digitalt design og mediekendskab. Digitale platforme integrerer funktioner såsom undertekster, skærmlæsere og inkluderende sprogindstillinger. Initiativer inden for mediekendskab lærer borgerne at genkende fordomme i algoritmer og verificere informationers troværdighed. Uddannelsesprogrammer, herunder EU-støttede initiativer, udstyrer studerende med færdigheder til at identificere misinformation og forholde sig kritisk til digitalt indhold.

Irland fokuserer på digital inklusion gennem samarbejde mellem regeringen og lokalsamfundet. Den nationale digitale strategi forbedrer forbindelserne, de digitale færdigheder og adgangen til teknologi. Ordningen "Digital Skills for Citizens" tilbyder gratis uddannelse til personer med lav digital kompetence, især ældre voksne og ugunstigt stillede grupper. Media Literacy Ireland (MLI) fremmer mediekendskab, mens Data Protection Commission (DPC) fastlægger tilgængelighedsstandarder for digitalt indhold. Borgerinformations tjenester hjælper marginaliserede samfund med at navigere i offentlige tjenester og digitale platforme.

Ukraine udnytter digitale medier til at levere tilgængelig information til internt fordrevne personer (IDP'er) og hjælper dem med at integrere sig i nye

samfund. Ved at sikre digital tilgængelighed i informationstjenesterne får internt fordrevne adgang til vigtige ressourcer, hvilket letter deres overgang og fremmer social inklusion.

Disse forskellige strategier viser, at en kombination af lovgivning, uddannelse og samfundsengagement er afgørende for at opnå digital tilgængelighed for alle borgere i hele Europa.

Digital kompetence

CEDEFOP definerer digital kompetence som "evnen til at bruge informations- og kommunikationsteknologier til at finde, kritisk vurdere, skabe og formidle information, hvilket kræver både kognitive og tekniske færdigheder". Dette begreb har tre dimensioner:

- **Praktiske færdigheder:** Evnen til at læse, skrive og forstå forskellige typer digitalt indhold, såsom tekst, billeder, videoer og lyd. Dette omfatter også viden om, hvordan man bruger digitale værktøjer til at kommunikere effektivt.
- **Kulturel bevidsthed:** At forstå, hvordan man bruger digitale medier hensigtsmæssigt i forskellige situationer, f.eks. ved at opbygge relationer online til sociale, uddannelsesmæssige eller arbejdsmæssige formål.
- **Kritisk tænkning:** At være virkelig digitalt kompetent betyder ikke kun at bruge digitale medier godt, men også at stille spørgsmålstegn ved og forbedre den måde, de fungerer på, "at udvikle evnen til at transformere dem aktivt og kreativt".

I en europæisk sammenhæng anerkendes digital kompetence som en afgørende færdighed for fuld deltagelse i samfundet, herunder tekniske, kognitive, sociale, samfundsmæssige og kreative kompetencer. Disse færdigheder bør sætte den enkelte i stand til at deltage i de økonomiske, sociale og kulturelle aspekter af livet, samtidig med at vedkommende spiller en aktiv rolle i de demokratiske processer.

Social inklusion gennem digitale medier

Mediekendskab, og især dimensionen af kritisk tænkning, er tæt forbundet med demokrati, idet det sikrer, at enkeltpersoner kan evaluere digitalt indhold kritisk og deltage ansvarligt i digitale rum.

Europarådet styrker dette koncept gennem digitalt medborgerskab, som fremmer ansvarligt og respektfuldt onlineengagement, adgang til pålidelig information og forsvaret af menneskerettighederne. Europa-Kommissionen fremhæver vigtigheden af mediekendskab og har reageret med initiativer som handlingsplanen for digital uddannelse (2021-2027), der har til formål at skabe digital uddannelse af høj kvalitet, der er inkluderende og tilgængelig, samt håndbogen om undervisning i digitalt medborgerskab, der giver vejledning til undervisere og beslutningstagere om at fremme ansvarligt digitalt engagement.

Danmarks digitale strategi prioriterer inklusion og sikrer digital kompetence for alle borgere. Initiativer som Digital Post, der påbyder digital kommunikation med den offentlige sektor, har stået over for udfordringer, især blandt ældre voksne og indvandrere. Som følge heraf har Danmark øget investeringerne i uddannelse i digitale færdigheder for at bygge bro over kompetencekløften og sikre bredere deltagelse i den digitale økonomi.

Finland integrerer mediekendskab i sit nationale uddannelsessystem og sikrer dermed, at den enkelte udvikler kritiske digitale færdigheder fra den tidlige barndom til voksenalderen. Det Nationale Audiovisuelle Institut leder initiativer inden for mediekendskab og fremmer ansvarligt medieforbrug og samfundsengagement. Offentlige biblioteker og sociale organisationer støtter livslang medieuddannelse og hjælper voksne og ældre med at forbedre deres digitale kompetencer. Regeringen lægger også vægt på mediekendskab for at bekæmpe misinformation, især på områder, der vedrører national sikkerhed og indvandring.

Tyskland fremmer mediekendskab gennem store kampagner organiseret af delstaterne. Disse kampagner øger bevidstheden om ansvarligt digitalt engagement og giver borgerne værktøjer til at navigere sikkert i digitale miljøer. Fokus er ikke kun på adgang til teknologi, men også på at udstyre den enkelte med kritiske færdigheder til at vurdere information og beskytte sig mod digitale trusler.

Spanien har implementeret en omfattende tilgang til digital inklusion. Siden 2013 har landet udviklet initiativer med fokus på tilgængelighed, digital kompetence, ligestilling mellem kønnene og beskæftigelsesegnethed. Spain Digital 2026 prioriterer mediekendskab og algoritmisk kompetence, hvilket hjælper brugerne med at forstå fordomme i digitalt indhold og forholde sig kritisk til onlineinformation. Uddannelsesprogrammer lærer studerende at vurdere kilders troværdighed og opdage misinformation, hvilket understøtter informeret borgerdeltagelse.

Irland fremmer digital kompetence gennem et samarbejde mellem regeringen, nonprofitorganisationer og lokalsamfundsorganisationer. Media Literacy Ireland (MLI) fremmer kritisk medieevaluering, mens Data Protection Commission (DPC) fastsætter tilgængelighedsstandarder for digitalt indhold. Den nationale digitale strategi lægger vægt på konnektivitet, digitale færdigheder og adgang til teknologi. Ordningen Digital Skills for Citizens tilbyder gratis uddannelse til ugunstigt stillede grupper, hvilket sikrer, at alle borgere kan drage fordel af de digitale fremskridt.

Ukraine understreger vigtigheden af digital kompetence for at fremme inklusion, især blandt internt fordrevne personer (IDP'er).

Digitale medier hjælper enkeltpersoner med at integrere sig i nye samfund ved at give tilgængelig information om vigtige tjenester.

Social inklusion gennem digitale medier

Omfattende programmer for digital kompetence, der fokuserer på børn og unge, har til formål at styrke kritiske mediekompetencer og fremme ansvarligt digitalt engagement.

Ved at håndhæve beskyttende love og støtte græsrodsinitiativer udnytter Ukraine digitale medier til at opbygge et informeret og forbundet samfund.

Tyrkiet har lanceret projektet Digital Turkey for at forbedre den digitale infrastruktur og kompetence. Digitale medieplatforme spiller en afgørende rolle i den offentlige debat og social inklusion, især for underrepræsenterede grupper såsom etniske minoriteter, kvinder og mennesker med handicap. Regeringsinitiativer fokuserer på at udvide adgangen til digitale ressourcer, mens civilsamfundsorganisationer slår til lyd for medieinklusion og kompetenceprogrammer for at bygge bro over sociale kløfter.

Hvert land gennemfører forskellige strategier for at forbedre mediekendskab og digital inklusion ved hjælp af en politisk og strategisk ramme og med fokus på uddannelsesinitiativer og, i nogle tilfælde, skabelse og fremme af muligheder for udvikling af lokalsamfund. Disse forskellige tilgange understreger den overordnede betydning af mediekendskab for at fremme demokratisk deltagelse, kritisk tænkning og digital modstandsdygtighed. I denne sammenhæng er det vigtigt at understrege, at de udfordringer, disse politikker står over for, er forbundet med risikoen for at forevige uligheder. Af denne grund er en intersektionel tilgang afgørende for at tackle kernen i de digitale uligheder.

Digital kompetence er afgørende for at styrke sårbare samfund. Desuden kan digital kompetence fremme opbygning af fællesskaber og kollektiv handling og dermed forbedre den kulturelle og sociale kapital hos dem, der befinder sig i en sårbar . Evnen til at bruge digitale medier

effektivt gør det muligt at dele erfaringer, kæmpe for rettigheder og samarbejde om projekter, der har til formål at forbedre deres sociale stilling. At adressere den kulturelle og sociale kapital gennem opbygning af fællesskaber er afgørende for at skabe lige muligheder og fremme et mere inkluderende digitalt samfund, hvor alle stemmer bliver hørt og repræsenteret

5.3. Styrkelse af marginaliserede samfund gennem digitale platforme

Internet og digitale platforme spiller en afgørende rolle i at fremme fællesskabsbånd og inklusion. Forskellige lande har udviklet initiativer, der udnytter teknologi til at styrke marginaliserede grupper, fremme fredsopbygning og styrke lokale netværk.

I Tyskland fungerer digitale platforme som redskaber til lokal social inklusion. Nabolagsrelaterede platforme, der spænder fra frivilligdrevede blogs til professionelle landsdækkende netværk, skaber rum, hvor mennesker kan mødes, dele information og deltage i lokale initiativer. Disse platforme er med til at bygge bro over sociale kløfter ved at samle forskellige medlemmer af lokalsamfundet og give dem, der tidligere var udelukket fra lokale diskussioner, mulighed for at deltage aktivt. Danmark har udpeget Red Barnet Ungdom (Save the Children Youth Denmark) og Ungdommens Røde Kors (Youth Red Cross Denmark) som centrale platforme med fokus på mentorordninger for udsatte unge.

I Finland bruges teknologi til konflikthåndtering og fredsopbygning. Crisis Management Initiative (CMI) anvender netværksanalyse og big data til at modellere konflikter, hvilket forbedrer konfliktanalysen og beslutningsprocesserne. Det udvikler også webbaserede værktøjer til at styrke inklusiv beslutningstagning og fremtidsorientering

Social inklusion gennem digitale medier

Social inklusion gennem digitale medier under fredsprocesser. Finlands peacetech-økosystem fokuserer på samarbejde, kontinuerlig læring og effektiv vurdering, hvilket gør det til en meget innovativ tilgang til fredsopbygning.

I Spanien fokuserer indsatsen for at opbygge fællesskaber på social empowerment. Ekspertter fremhæver vigtigheden af kollektivt arbejde for at styrke de ekskluderede samfunds stemmer. Platforme som Afroféminas og Afrocolectiva skaber deres eget indhold for at udfordre de dominerende fortællinger og fremme repræsentation. Undersøgelser viser, at digitale platforme er nøglen til at forbedre den sociale, økonomiske og kulturelle inklusion af marginaliserede samfund.

I Irland fremmer flere initiativer digital inklusion og konfliktløsning. SICAP-programmet yder målrettet støtte til ugunstigt stillede personer og hjælper dem med at få adgang til digitale værktøjer og tjenester. New Communities Partnership (NCP) tilbyder workshops i digital kompetence for flygtninge og migranter, hvor de undervises i praktiske færdigheder som jobsøgning online og adgang til offentlige tjenester. I Irland og Nordirland bruges digitale medier også til at fremme fredsopbygning, social samhørighed og respektfuld interaktion online. Disse initiativer fokuserer på at reducere negativitet, misinformation og hadefulde tale online, samtidig med at de sikrer, at marginaliserede grupper kan deltage fuldt ud i det digitale samfund.

I Tyrkiet muliggør digitale platforme kollektiv handling og fortalervirksomhed. Casestudier viser, at unge, kvinder og andre ugunstigt stillede grupper bruger sociale medier og onlinefora til at skabe støttende fællesskaber. Disse digitale rum giver enkeltpersoner mulighed for at dele erfaringer, kæmpe for rettigheder og samarbejde om initiativer, der forbedrer deres sociale forhold.

De udvalgte initiativer viser unikke og innovative tilgange til opbygning af fællesskaber med fokus på big data og fredsopbygning; indhold

skabelse for at repræsentere underrepræsenterede stemmer; digital kompetence rettet mod flygtninge og migranter; mobilisering af græsrodsfællesskaber for at fremme inklusion. Alle viser den positive indvirkning af digitale platforme og online-området i form af meningsfuld social forandring og styrkelse af social inklusion i lokale samfund. Men som det gentagne gange er blevet påpeget i denne rapport, er tendensen på internettet og digitale platforme at reproducere de uligheder og den diskrimination, der forekommer i det virkelige liv.

06

Erfaringer, udfordringer og muligheder

Initiativer til digital inklusion understreger vigtigheden af tilgængelighed, digital kompetence, samfundsengagement, samarbejde mellem forskellige interessenter og ligeværdig deltagelse. Hver national rapport har fremlagt værdifulde erfaringer og står over for unikke udfordringer i forbindelse med fremme af inkluderende digitale rum.

Erfaringer

Danmark understreger behovet for en struktureret digital strategi, der sikrer tilgængelighed og kompetencer. Implementeringen af Digital Post afslørede behovet for uddannelse i digitale færdigheder, især for ældre voksne, hvilket viser, at indsatsen for inklusion skal være kontinuerlig og tilpasningsdygtig.

Finland viser, hvordan en kombination af digitale og fysiske interaktioner samt udnyttelse af sociale medier til fortalervirksomhed effektivt kan fremme inklusion, deltagelse og fredsopbygning. Det er dog stadig afgørende at sikre en ansvarlig brug af digitale medier og styrke de digitale kompetencer på tværs af alle samfundsgrupper.

Tyskland understreger vigtigheden af mediekendskab og digital uddannelse på alle niveauer. Landsdækkende kampagner og digitale læringsprogrammer viser, at inklusion går ud over blot adgang til teknologi og kræver tilstrækkelige kompetencer og infrastruktur til at understøtte uddannelse og udvikling af arbejdsstyrken.

Erfaringer, udfordringer og muligheder

Ukraine fremhæver de risici, der er forbundet med misinformation, krænkelser af privatlivets fred og udelukkelse. Digital kompetence, stærke lovgivningsmæssige rammer og græsrodsbevægelser spiller en central rolle i at afbøde disse udfordringer og samtidig maksimere de digitale mediers potentiale for inklusion og deltagelse.

Spanien understreger betydningen af digital kompetence, lige adgang til teknologiske ressourcer og tilgængeligheden af digitale platforme. Inddragelsen af marginaliserede samfundsgrupper i beslutningsprocesser og indholdsudvikling fremmer empowerment og modvirker dominerende narrativer.

Irland fremhæver den grundlæggende rolle, som digital kompetence spiller for marginaliserede samfund, og understreger nødvendigheden af skræddersyede programmer og vedvarende samarbejde mellem statslige og ikke-statslige enheder.

Tyrkiet viser, hvordan digitale platforme kan fungere som effektive redskaber til opbygning af fællesskaber og fortalervirksomhed, hvilket gør det muligt for marginaliserede grupper at dele erfaringer og kæmpe for deres rettigheder.

Udfordringer

På trods af indsatsen for digital inklusion er der vedvarende barrierer, herunder: hadefuld tale, misinformation, onlinechikane, fremmedhad, manglende repræsentation i det virtuelle rum og den digitale kløft.

Danmark kæmper med at bygge bro over kløften i digital kompetence blandt ældre voksne og indvandrere, mens chikane på nettet fortsat er et presserende problem. Finland og Ukraine står over for udfordringer med at sikre retfærdig digital adgang og mindske misinformation. Tyskland har stadig brug for forbedret digital infrastruktur til uddannelse og efteruddannelse, og lærerne udtrykker utilfredshed med ressourcerne og uddannelsen. Spanien støder på forhindringer i bestræbelserne på at opnå retfærdig teknologisk adgang og bekæmpe digital diskrimination. Infrastrukturforbedringer for at styrke digital inklusion.

Irland kæmper fortsat med uligheder i den digitale infrastruktur, især i landdistrikterne, samtidig med at landet skal sikre retfærdig adgang til ressourcer. Tyrkiet skal styrke offentlig-private partnerskaber og

Muligheder

Landene kan udnytte nye teknologier, såsom AI og open source-løsninger, til at styrke den digitale inklusion. Danmarks fokus på AI-drevne tilgængelighedsværktøjer udgør en model for andre nationer. Finlands engagement i en inkluderende digital transformation fremhæver de digitale mediers potentiale til at skabe deltagende samfund. Tysklands "Digitale pagt for skoler" udgør en mulighed for at styrke den digitale uddannelse gennem infrastrukturinvesteringer. Spaniens vægt på tværsektorielle politikker kan føre til et mere inkluderende digitalt samfund. Irlands tilgang til at fremme digital empowerment gennem innovation og samarbejde kan tjene som model for globale indsatser for digital inklusion. Tyrkiet kan drage fordel af vedvarende forbedringer af infrastrukturen og initiativer til digital kompetence for at maksimere effekten af digitale værktøjer.

Vigtige indsatsområder

1. Uddannelse, uddannelse, uddannelse. Udvidelse af programmer for digital kompetence – Sikring af, at alle mennesker, især dem, der tilhører grupper i sårbare situationer, eller hvor forskellige former for ulighed overlapper hinanden, modtager meningsfuld og praktisk uddannelse i at navigere effektivt i digitale miljøer og udvikle kritisk tænkning. Det er også vigtigt at indføre UDL (Universal Design Learning) og digital kompetence i kernen af læseplanen (i formel og uformel uddannelse), fremme livslang læring, indarbejde den tværsektorielle tilgang og tilegnelsen af internettet.

2. Samfundsinddragelse: Vellykkede tiltag indebærer ofte aktiv inddragelse af lokalsamfundet, hvor sårbare grupper inddrages i udformningen,

Erfaringer, udfordringer og muligheder

3. Forbedring af infrastruktur og tilgængelighed – At bygge bro over kløften i den teknologiske infrastruktur, især i landdistrikter, og sikre, at digitale værktøjer er tilgængelige for alle.

4. Styrkelse af digitale rettigheder og beskyttelse – Udvikling af politikker til at mindske onlinechikaner, misinformation og krænkelse af privatlivets fred, samtidig med at der skabes et sikkert digitalt rum.

5. Fremme af inkluderende indholdsproduktion – Det er afgørende at støtte grupper, der er i risiko for udstødelse eller marginalisering, i at producere og kontrollere digitale fortællinger, der repræsenterer deres oplevelser og perspektiver. Tilstedeværelsen af mangfoldige stemmer, der er højt uddannede i interkulturelle og digitale kompetencer – og bevidste om intersektionel diskrimination – som skaber digitalt indhold og udarbejder og deler modfortællinger, der bekæmper stereotyper og fordomme, muliggør en mere mangfoldig repræsentation i det virtuelle rum og beriger dette virtuelle rum med hensyn til formidling, demokrati og mangfoldige bidrag.

6. Fremme af samarbejde mellem flere interessenter. Langt de fleste af de delte initiativer har til fælles, at regeringen, nonprofitorganisationer og civilsamfundsorganisationer (i nogle tilfælde græsrodsgrupper) er involveret og engagerede; i nogle tilfælde har private organisationer også været en del af projekter og aktiviteter. En helhedsorienteret tilgang sikrer, at der tages højde for forskellige perspektiver, og kan skabe ideelle omstændigheder for bæredygtige og effektive strategier for digital inklusion.

7. Overvågning og evaluering af digitale initiativer – Etablering af rammer til vurdering af effektiviteten af programmer for digital inklusion og tilpasning af strategier baseret på evidensbaserede resultater.

8. Strategiske politikker, der adresserer strukturelle barrierer: Identificering og håndtering af strukturelle barrierer med et intersektionelt perspektiv,

ved at inddrage elementer som kulturelle mønstre, socioøkonomiske uligheder og tilgængelighedsproblemer, er afgørende for at sikre, at alle individer kan drage fordel af digitale medier, og at alle mennesker kan navigere sikkert. Politikker, der sigter mod at reducere disse barrierer, har været effektive til at fremme inklusion.

Selvom hvert land har sine egne unikke udfordringer og løsninger, dukker der fælles temaer op: behovet for strategiske politikker til at overvinde den digitale kløft, behovet for løbende uddannelse i digital kompetence, investering i infrastruktur, beskyttelse mod hadefuld tale, racisme eller diskrimination, identificering af strategier til at undgå, at sociale uligheder fra den fysiske verden videreføres, og fremme af marginaliserede gruppers aktive deltagelse. Ved at fokusere på de ovennævnte områder kan samfundene skabe en mere inkluderende digital fremtid, hvor alle, uanset baggrund eller omstændigheder, har lige adgang til digitale muligheder.

Disse erfaringer understreger vigtigheden af tilpasningsevne, samarbejde og fokus på lokale kontekster i udviklingen af effektive strategier for social inklusion gennem digitale medier på tværs af forskellige lande.

Konklusioner om digital inklusion for sårbare samfundsgrupper, migranter og flygtninge

Den europæiske kontekstrapport viser betydelige fremskridt inden for digital inklusion, men der er stadig udfordringer med at sikre fuld mediering for deltagelse, fredsopbygning og mangfoldighed. Den Europæiske Union (EU) har implementeret politikker, lovgivningsmæssige rammer og projekter, der har til formål at fremme social inklusion og bygge bro over den digitale kløft. Initiativer som #ATodoColor og ALL DIGITAL Weeks understreger EU's engagement i digital kompetence. Disse initiativer prioriterer dog inklusion og digitale færdigheder frem for en mæglingsdrevet tilgang. Udviklingen af mæglingsstrategier som et redskab til inklusion og fredsopbygning er fortsat et område, der kræver yderligere udforskning.

Danmarks tilgang til inkluderende digitale medier er progressiv, med stærkt samarbejde mellem den offentlige og private sektor, der adresserer den digitale kløft, hadefulde tale og onlinechikane. Der er dog behov for yderligere indsats for at støtte ældre voksne og indvandrere og sikre lige adgang til digitale ressourcer og kompetenceprogrammer.

Finland fremhæver de digitale mediers transformative potentiale, samtidig med at man anerkender risiciene, herunder misinformation, bekymringer om privatlivets fred og udelukkelse af mennesker med handicap. Landet fokuserer på uddannelse, beskyttende lovgivning, overkommelige priser og digital græsrodsaktivisme for at at afbøde disse risici. Imidlertid

transformation måske for optimistisk, hvis man ikke i tilstrækkelig grad vurderer den digitale rækkevidde og kompetenceniveauerne blandt målgrupperne. Spørgsmål som ejerskab af digitale platforme, kommercielle interesser og forskellige fortolkninger af demokrati påvirker også effektiviteten af digitale medier, når det gælder om at fremme inklusion.

Tyskland har gjort stadige fremskridt med at integrere digitale medier på tværs af sektorer, med stærk vægt på mediekendskab, digital infrastruktur og inkluderende uddannelse. Selvom der fortsat er udfordringer med hensyn til infrastruktur og læreruddannelse, giver landets engagement i digital inklusion betydelige muligheder for at opbygge et mere retfærdigt digitalt samfund.

Ukraine lægger vægt på digital kompetence, beskyttende love og græsrodsbevægelser for at fremme inklusion og deltagelse. Det er afgørende at sikre en ansvarlig brug af digitale medier for at fremme et informeret og forbundet samfund.

Spanien fremhæver både potentialet og risiciene ved digitale medier i forbindelse med social inklusion. Selvom digitale platforme giver muligheder for synlighed og deltagelse, forstærker de også uligheden, hvis de ikke forvaltes effektivt. Landet prioriterer digital og algoritmisk kompetence, regulering af indhold og ansvarligt digitalt engagement

Konklusioner om digital inklusion for sårbare samfundsgrupper, migranter og flygtninge

Anbefalingerne omfatter integration af digital kompetence i formel og uformel uddannelse, skabelse af tilgængelige digitale deltagelsesrum og tilskyndelse til digitale platforme til at påtage sig et større ansvar for at moderere skadeligt indhold. Spanien understreger også den rolle, som åbne uddannelsesressourcer (OER) spiller i fremme af digital inklusion og støtte til marginaliserede samfund gennem peer-mentoring og samfundsbaseede programmer for digital adgang.

Irland præsenterer en unik tilgang til digital inklusion, især når det gælder at imødekomme migranter og flygtninges behov. Landet har iværksat initiativer såsom programmet Digital Skills for Citizens, der har til formål at tilbyde træning i væsentlige digitale færdigheder til dem, der er i risiko for udstødelse. Irland lægger også vægt på lokalsamfundsbaseede programmer for digital kompetence, hvor man udnytter lokale organisationer og biblioteker til at nå ud til sårbare befolkningsgrupper. Der er dog stadig udfordringer med at sikre ensartet adgang til overkommelige digitale værktøjer og højhastighedsinternet, især i landdistrikterne. Derudover arbejder Irland på at styrke den juridiske beskyttelse mod misinformation og hadefuld tale på nettet, idet man anerkender behovet for en afbalanceret tilgang, der beskytter ytringsfriheden og samtidig forhindrer digital skade.

Generelt bør de strategiske beslutninger om at gøre internettet til et mangfoldigt, sikkert og inkluderende rum tage højde for den vedvarende digitale kløft, især i landdistrikter, og

påvirker sårbare grupper negativt (som kan blive ramt af intersektionel diskrimination); manglen på omfattende programmer for digital kompetence og manglen på en intersektionel tilgang; den begrænsede repræsentation af mangfoldige stemmer i det virtuelle rum og det faktum, at den nuværende udvikling af platforme bidrager til at reproducere og forevige stereotyper, fordomme og sociale uligheder.

Forandringer vil komme gennem samfundsengagement, langsigtede, bæredygtige samarbejdsinitiativer mellem flere interessenter og uddannelse. Den inkluderende og kritiske formelle, ikke-formelle og uformelle uddannelses rolle i håndteringen af digitale uligheder og uddannelse i centrale digitale kompetencer og færdigheder samt skabelsen af tilgængelige, engagerende og mangfoldige læringsmiljøer er afgørende for fremtiden for inkluderende digitale medier. Ved at tage fat på disse elementer kan samfundene arbejde hen imod en mere inkluderende, deltagende og retfærdig digital fremtid for sårbare samfund, migranter og flygtninge.

08

Afsluttende forslag vedrørende arbejdet med kompetencer og færdigheder

På baggrund af rapportens vigtigste konklusioner vil det følgende afsnit kortlægge de centrale elementer, der kan inddrages i arbejdet med digitale kompetencer og færdighedsniveauer ved hjælp af EU's ramme for digitale kompetencer ([DigiComp](#)).

Følgende digitale færdigheder og kompetencer er afgørende for at fremme digital inklusion blandt sårbare grupper, især migranter og flygtninge.

1. Informations- og datakompetence

- Evnen til at søge, evaluere og kritisk analysere digitalt indhold.
- Kritisk tænkning. Identificering af misinformation, falske nyheder og privatlivsproblemer.

2. Kommunikation og samarbejde

- Korrekt brug af digitale værktøjer.
- Kendskab til og brug af kommunikationsværktøjer og kommunikationsstrategier, f.eks. storytelling.
- Interkulturel kompetence eller bevidsthed om kulturelle forskelle i digital kommunikation.

3. Skabelse af digitalt indhold

- Færdigheder til at producere, ændre og dele digitalt indhold på en kulturelt inkluderende måde.
- Etisk brug af digitale platforme under overholdelse af ophavsret og intellektuel ejendomsret.

4. Sikkerhed og cybersikkerhed

- Beskyttelse af personoplysninger og retten til privatliv.
- Bevidsthed om online-risici, svindel og cybermobning.

5. Problemløsning i digitale miljøer

- Tilpasning til nye digitale værktøjer og overvinde tekniske barrierer.
- Udnyttelse af digitale ressourcer til uddannelse, beskæftigelse og samfundsdeltagelse.

Afsluttende forslag vedrørende arbejdet med kompetencer og færdigheder

Kompetencer og færdigheder for indholdsskabere til fremme af digital inklusion

1. Interkulturel kommunikation og bevidsthed
 - Forståelse af kulturelle følsomheder og forskellige perspektiver.
 - Tilpasning af indhold, så det er inkluderende og tilgængeligt for forskellige samfund.
2. Inkluderende fortælling og repræsentation
 - Etisk og ansvarlig skildring af sårbare samfund.
 - Inddragelse af sårbare grupper, såsom migranter og flygtninge, i indholdsudviklingen for at styrke deres stemmer.
3. Digital tilgængelighed og universelt design
 - Sikring af, at indholdet er fuldt tilgængeligt.
 - Brug af klart sprog, alternativ tekst til billeder og voice-over-muligheder.
4. Mediekendskab og kritisk tænkning
 - Identificering af misinformation og falske nyheder.
 - Fremme af positivt digitalt engagement og sikkerhed på nettet.
5. Samfundsengagement og medskabelse
 - Inddragelse af marginaliserede grupper i indholdsudviklingsprocessen.
 - Fremme af respektfuld digital deltagelse gennem interaktive medier.

Skabere af digitalt indhold spiller en afgørende rolle i fremme af digital inklusion. Ifølge DigiComp-rammen bør følgende færdigheder

fremhæves eller behandles:

1. Informations- og datakompetence

- Gennemse, søge og filtrere data, information og digitalt indhold
- Evaluering af data, information og digitalt indhold
- Håndtering af data, information og digitalt indhold

2. Kommunikation og samarbejde

- Interaktion via digitale teknologier
- Deling via digitale teknologier
- Inddragelse af borgerne gennem digitale teknologier
- Samarbejde via digitale teknologier
- Netikette

3. Håndtering af digital identitet

- Skabelse af digitalt indhold
- Udvikling af digitalt indhold
- Integration og bearbejdning af digitalt indhold
- Ophavsret og licenser

4. Sikkerhed

- Beskyttelse af personoplysninger og privatliv
- Beskyttelse af sundhed og trivsel
- Problemløsning
- Identificering af mangler i digitale kompetencer

Ved at integrere disse kompetencer og færdigheder kan både sårbare samfundsgrupper og skabere af digitalt indhold bidrage til et mere inkluderende og retfærdigt digitalt landskab.

Klik for at skrive

Følg vores rejse

www.includememedia.eu

